

El discret encant de la desobediència

La unitat dels partits polítics partidaris de la consulta trontolla per la timidesa del Govern de CiU respecte a la desobediència i la indiscreció d'ERC en les seves propostes per posar-la en pràctica. Cada partit i plataforma entén d'una manera diferent el terme “garanties democràtiques” on el president Mas marca la línia vermella que no travessaria per celebrar el 9N.

La principal tensió que amenaça la unitat dels grups polítics partidaris de la consulta del 9-N no és entre els democristians d'UDC i els ecosocialistes d'ICV-EUiA ni entre la Convergència de Mas i els antisistema de la CUP. La fricció que provoca més estridències ara mateix és la que produeixen el partit que té la majoria al Parlament, CiU, i el partit que segons les enquestes sortiria més votat en unes eleccions convencionals, ERC. El partit de Govern i el partit que aspira a governar.

Pel que fa a la consulta –ningú no hauria dit fa dos mesos–, CiU i Iniciativa pensen pràcticament el mateix: en paraules del coordinador d'ICV-EUiA Joan Herrera, després d'una reunió amb Artur Mas, “Iniciativa està disposada, com CiU, a tesar la corda al màxim sempre que això no afecti tercers”, com mossos i funcionaris de la Generalitat.

El mateix president Mas ha explicat aquesta sintonia. Abans d'aquesta reunió, en la sessió de preguntes al president de la Generalitat, Mas li ho havia dit ben clar a Herrera: “Vostè ha subratllat que vostè estava en posicions d'oposició. És evident que no sempre coincidim en molts temes. De fet,

aquestes sessions de control ho posen en evidència gairebé sempre, eh? Però avui pot ser una excepció. Perquè coincideixo amb la seva anàlisi. Vostè diu: ‘S'està utilitzant un tribunal constitucional per deixar de fer política. A qui correspon fer política és al Govern espanyol i als partits d'àmbit estatal i no ho fan'. Es refugien, efectivament, en el Tribunal Constitucional. [...] I a partir d'aquí vostè diu dues coses amb què jo coincideixo. Això no es pot resoldre –el repte democràtic català– si no és a les urnes. És impossible fer-ho d'una altra manera. Això ha canviat substancialment respecte a altres estratègies polítiques de moltes dècades. I, segon, el concepte del consens polític és fonamental, perquè si la resposta que hi ha a Catalunya no tingués el consens polític suficient és evident que donaríem el principal argument a Madrid per dir o per pensar-se que han guanyat. ...I com que crec que clarament el concepte ‘dret a decidir’ el podem guanyar nosaltres, ens cal actuar en conseqüència”.

La sintonia amb la CUP és més subtil, és clar. Però l'endemà de les converses bilaterals del president Mas amb els líders dels partits a favor de la consulta (seguint l'ordre de les re-

La plaça de Sant Jaume de Barcelona, plena a

unions: CUP, ICV-EUiA, ERC, UDC i CDC) el nou coordinador general de CiU, Josep Rull, citava unes paraules que el líder de les CUP, David Fernández, havia esmentat el dia abans al Parlament: el que cal per a aquest període previ al 9-N és “audàcia, serenitat, fermesa i calma”. El mateix Rull va fer broma sobre l'excepcionalitat de citar el líder de la CUP, però la referència era significativa en un dia en què els mitjans de comunicació havien ofert per esmorzar “esquerdes” en la relació CiU-ERC. I que precedia una trobada conjunta del president Mas amb els partits a favor del 9-N.

Danys a tercers. Les friccions entre el Govern de CiU i ERC s'havien fet paleses en l'esmentada sessió de control del Govern. Dos dies després que el Govern Mas anul·lés la campanya institucional del 9-N, la portaveu d'ERC, Marta Rovira, descobria una

vessar en defensa de la consulta, tot i la tempesta, el passat 30 de setembre.

altra passa enrere del Govern –l’aturada del registre d’estrangers per participar en el 9-N– i expressava al conseller de Presidència, Francesc Homs, la seva preocupació per incomplir els terminis fixats per a la celebració de la consulta amb aquestes paraules: “Conseller, el dia 28 de setembre van començar a córrer tots els terminis del decret de convocatòria de la consulta del 9 de novembre, terminis que considerem imprescindibles i la majoria d’ells, tots, de fet, són preclusius per poder celebrar la consulta amb les garanties democràtiques suficients el proper 9 de novembre [...]. Els terminis en concret que ens preocupen darrerament són dos. Un és el del 28 de setembre, que el mateix decret diu que comença el termini per fer tota la campanya institucional, que si no es manté aquesta campanya institucional, o no es renova, creiem que perjudica el dret a la informació, i, per tant, també el dret a

la participació a la consulta. Termini, també, del 28 de setembre, de presentació de la sol·licitud per acreditar-se com a organitzacions totes les organitzacions que hi estiguin interessades. I, terminis que ens preocupen, els que comencen avui, dia 1 d’octubre, que són els més importants, que són els que afecten les persones estrangeres residents a Catalunya que volen sol·licitar participar en aquesta consulta, i el termini que també requereix el vot anticipat, de presol·licitud”.

Però allò que va empipar CiU no va ser l’expressió de la preocupació sobre aquestes “garanties democràtiques” –terme que sempre fa servir Artur Mas com a línia vermella intravessable– sinó l’oferiment que va fer ERC a continuació: “Per això, des d’Esquerra Republicana ens posem a disposició del Govern per assumir les responsabilitats polítiques, administratives i, si és el cas, les inhabilitacions que calguin o

que alguns pretenguin. I també posem al servei del Govern multitud de funcionaris i treballadors públics que se’n han adreçat per assumir les responsabilitats que pertoquin”.

Per a CiU, segons explicaven a EL TEMPS fonts de la federació, aquest oferiment dels funcionaris significava ensenyar les cartes davant dels contraris: una indiscreció innecessària en plena partida.

Fonts d’ERC, per contra, defensaven a EL TEMPS que el Govern havia fet marxa enrere només començar amb el sorprenent anunci de l’aturada de la campanya institucional, però sobretot es queixaven que se’ls havia ocultat l’aturada del registre d’estrangers per a la consulta –tràmit que ja havia començat a funcionar. “Ens vam assabentar per una piulada de l’Àngel Colom”, es queixaven membres d’ERC a EL TEMPS.

Les mateixes fonts explicaven a aquest setmanari que, efectivament, hi ha funcionaris disposats a assumir les tasques d’organització de la consulta, tot el risc d’inhabilitació que plana sobre ells. “De fet –expliquen– ja s’havia començat a fer. Només cal assignar funcionaris voluntaris per a aquestes tasques obrint places temporals mitjançant l’ATRI”, el portal de l’administració de la Generalitat per als empleats públics al qual els funcionaris entren amb una clau d’accés. Aquesta fórmula per destinar recursos humans a la consulta també s’havia tancat.

La pregunta de Marta Rovira, doncs, era efectivament un toc d’atenció a un Govern que, per a ERC, començava a fer renúncies innecessàries: “No podem assumir un acord de Govern que l’endemà mateix de la suspensió del TC digui que la campanya institucional queda suspesa. Des del primer moment sabíem que això passaria. Hem de fer totes les passes que calgui perquè la llei no s’ha declarat institucional en ferm”.

Les mateixes fonts d’ERC asseguren que “els funcionaris estan molt empenyats perquè els fan servir com a excusa”.

Nervis abans del casament. Si les friccions del Govern amb ERC són més estridents és perquè els de

Junqueras temen que Mas els situï massa aviat en un carrer sense sortida: la llista conjunta CiU-ERC amb en Mas de cap de llista. Serien els nervis abans del casament –ni que sigui una unió temporal.

Per molt que es vulgui silenciar, tothom sap que el pla B són les eleccions plebiscitàries. Quan s'esgoti el camí del 9-N, aquesta serà la solució d'Artur Mas. Però, segons diverses fonts, el president només estaria disposat a convocar plebiscitàries si hi ha el compromís d'ERC que els dos principals partits pro-consulta aniran en una llista conjunta. Aquest ultimàtum incomoda Esquerra: en primer lloc, perquè volen acostar-se el màxim possible a la celebració de la consulta; en segon lloc, perquè alguns ho interpreten simplement com una tàctica de Mas per no perdre unes eleccions. Per a aquests últims, les plebiscitàries no tenen per què implicar una llista conjunta, ja que a ningú se li acut que els altres dos partits a favor del dret a decidir, Iniciativa i la CUP, s'incorporin a la llista unitària.

És aquest neguit previ al compromís forçós –forçat pel procés– el que ara genera més retrets entre els partits que, teòricament, estaven més propers en l'estratègia sobiranista.

La línia vermella. L'altre debat de fons –i paral·lel a l'anterior– és fins on s'ha d'arribar amb la desobediència i què s'entén per “garanties democràtiques” mínimes per a la celebració de la consulta.

En una resposta al portaveu de la CUP, Quim Arrufat, sobre la desobediència civil, feta en la mateixa sessió de control de l'1 d'octubre, el president Mas li va respondre clar però sense concretar terminis: “Senyor Arrufat, només –només– llegint una mica bé la història de Catalunya d'unes quantes dècades vostè comprovarà que no sempre la desobediència porta a la victòria. Oi que és així? Doncs, si això ha estat així, aprenem de les lliçons de la història. Jo, personalment, no sóc contrari al concepte ‘desobediència civil’, perquè sé que molts drets humans i moltes conquestes socials s'han aconseguit així. Però també li dic que en aquest moment –en aquest

moment – no estem en aquest punt – en aquest moment”.

Aquest moment arribarà abans del 9-N? O és després d'unes eleccions plebiscitàries que s'hauria d'adoptar la “desobediència civil”? El president

Mas no ho va concretar, com no va concretar on se situa la línia vermella de les “garanties democràtiques”. Per les declaracions, en sintonia, de CiU i ICV-EUiA aquesta línia vermella seria l'afectació de tercers, per tant de

3

JORDI PLAY

1. Aprobació de la Comissió de Control de la consulta (Junta electoral central) al Parlament. 2. La mesa del Parlament vota a favor de la recusació de dos membres del Tribunal Constitucional. 3. Manifestació de suport a la consulta a la plaça de Sant Jaume de Barcelona, dimarts 30 de setembre 4. Muriel Casals (Òmnium) també fa l'enquesta porta a porta de la campanya d'Ara és l'hora.

4

funcionaris –dins dels quals hi ha els Mossos– que podrien ser inhabilitats si la llei interpreta d'aquesta manera la suspensió “cautelar” del TC.

Per a ERC, segons les fonts abans esmentades, l'afectació a tercers es podria minimitzar amb l'estratègia dels funcionaris voluntaris. Per a la CUP també ha arribat l'hora de la desobediència civil. Un dels seus diputats, Quim Arrufat, afirma a EL TEMPS que és l'única manera: “Si no mostrem la nostra determinació d'arribar fins al final –amb tota l'elegància, correcció i netedat del missatge tranquil i ordenat– no ens servirà de res. Si no mostrem determinació, ningú no es jugarà el coll per nosaltres. I, òbviament,

volem celebrar la consulta però també captar l'atenció internacional al voltant del conflicte. Són ells qui ens han d'acceptar, en la comunitat internacional, algun dia”.

Sobre l'afectació als funcionaris, Arrufat critica que “s'està actuant sense haver consultat els funcionaris” i afirma que “n'hi ha molts que ens fan arribar la seva queixa que a ells ningú no els ha preguntat si estan disposats a ser inhabilitats pel futur del seu país”. Igualment, Arrufat advertia del perill d'excessiva prudència en aquest sentit: “A veure si aquesta sobreprotecció al final ens porta a no desobeir res. Llavors haurà estat molt fàcil la victòria de l'Estat espanyol”.

La pressió social. A l'altra banda de l'escenari, la partida la juguen els espectadors del teatre polític: la societat civil. Ara és l'hora, la Plataforma conjunta de l'ANC i Òmnium, pressiona perquè es voti el 9-N. Carme Forcadell insisteix a no reconèixer com a autoritat el Tribunal Constitucional i fer valer la força del milió i mig de persones que es va manifestar l'11 de setembre. Dimarts, 30 de setembre, Ara és l'hora iniciava l'anunciada campanya per animar al vot amb concentracions davant tots els ajuntaments del país. A Barcelona s'exigia el dret a decidir sota un diluvi de tardor; a Girona s'omplia la plaça del Vi i a Tarragona, la de la Font; la plaça de

Vila d'Abadal no veu vàlida una consulta sense participació dels del "no"

la Vila de Vilanova i la Geltrú; les de la Seu d'Urgell, Calella de Mar o Manresa eren plenes a vessar. Després començava la macroenquesta amb la qual aquesta plataforma pretén arribar a totes les llars del país.

Per la seva banda, l'Associació de Municipis per la Independència ha aconseguit que 911 ajuntaments del Principat votin a favor de la consulta del 9-N. La moció ha estat presentada en 931 municipis dels dels 947 que hi ha. Ha estat aprovada, doncs, pel 96% dels consistoris. Segons el seu president, Josep Maria Vila d'Abadal, "la pressió ha de continuar fins al 8 de novembre". Pel que fa als ajuntaments, Vila d'Abadal no creu que es posi en risc els funcionaris perquè "la majoria de col·legis electorals estan en dependències de la Generalitat". Un ajuntament, segons Vila d'Abadal, "no ha de fer pràcticament res perquè qui convoca és la Generalitat". Vila d'Abadal insisteix, però, en la necessitat de celebrar "una consulta útil, no una de popular com les que ja vam celebrar fa uns anys". El president de l'AMI sí que marca una clara línia vermella en la necessitat que tots facin campanya: "Si la consulta no és totalment legal i els del 'no' no volen ni fer campanya, no serà una consulta seriosa. Si ells no fan campanya i no surten a votar, com ho expliquem al món? Això no ens serviria per anar a cap tribunal internacional a defensar que ha estat una consulta com cal. En aquest cas, més val anar a unes plebiscitàries".

La unitat dels partits polítics es va refermar divendres amb una reunió del president Artur Mas amb els líders de les formacions a favor de la consulta, però d'aquí al 9 de novembre dos conceptes i un pla B centraran el debat polític català: "Desobediència civil", "garanties democràtiques" i eleccions plebiscitàries.

Alex Milian

Carme Forcadell, Muriel Casals, l'actriu Silvia Bel, Oriol Junqueras (ERC) i Josep Rull (CiU) a la con-

I ara què fem?

Diversos personatges del país ens diuen què creuen que cal fer davant la suspensió de la consulta per part del Tribunal Constitucional. Cal fer-la igualment o és millor convocar eleccions?

Miquel Calçada

Periodista, empresari i comissari del Tricentenari

La desobediència no m'acaba d'agradar. Ja sé que podem obeir la legalitat catalana i que en un moment determinat s'haurà de trencar la legalitat espanyola, és evident que aquesta cruïlla arribarà. Però crec que encara no ha arribat d'una manera prou clara i que mentre hi hagi una via constitucionalment legal per on tirar, l'hem de seguir. Si el dia 9 comencem a posar urnes tant sí com no però resulta que hi ha poblacions que no poden votar o que els Mossos estan dividits, a l'estranger pensaran que aquesta votació no compleix totes les garanties. Hi ha altres vies per continuar el procés, si no es pot fer la consulta es poden fer unes eleccions. Dit això, per a mi el més important és que es preservi la unitat